

MODEL DORADZTWA ZAWODOWEGO DOSTOSOWANY DO POTRZEB I MOŻLIWOŚCI UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI

Beata gędźba – Kaczmarek

psycholog, doradca zawodowy, ekspert ds. edukacji

PROJEKT A.3.1.1.: Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie.

18.03.2025 R.

Cele warsztatów:

- Podniesienie kompetencji doradców zawodowych w pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami.
- Praktyczne poznanie metod wsparcia zawodowego.
- Wymiana doświadczeń i dobrych praktyk.

- Skuteczny model doradztwa zawodowego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami powinien być elastyczny, dostosowany do ich indywidualnych potrzeb, predyspozycji i możliwości oraz ich wyzwań i zasobów.
- Powinien też umożliwiać młodzieży jak największą samodzielność oraz rozwój zawodowy.
- Współpraca różnych instytucji, dostęp do nowoczesnych narzędzi oraz zaangażowanie otoczenia ucznia to klucz do sukcesu w procesie integracji na rynku pracy.

CHARAKTERYSTYKA SPECJALNYCH POTRZEB EDUKACYJNYCH DZIECI I MŁODZIEŻY

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.

CHARAKTERYSTYKA SPECJALNYCH POTRZEB EDUKACYJNYCH DZIECI I MŁODZIEŻY:

1) NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ:

- uczniowie niesłyszący lub słabosłyszący,
- uczniowie niewidzący lub słabowidzący,
- uczniowie z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją,
- uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym,
- uczniowie z autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera,
- uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, u których diagnozuje się więcej niż jedną niepełnosprawność;

CHARAKTERYSTYKA SPECJALNYCH POTRZEB EDUKACYJNYCH DZIECI I MŁODZIEŻY C.D. :

- 2) niedostosowanie społeczne
- 3) zagrożenie niedostosowaniem społecznym
- 4) zaburzenia zachowania lub emocji
- 5) szczególne uzdolnienia
- 6) specyficzne trudności w uczeniu się
- 7) deficyty kompetencji i zaburzeń sprawności językowych
- 8) choroby przewlekłe
- 9) sytuacje kryzysowe lub traumatyczne
- 10) niepowodzenia edukacyjne
- 11) zaniedbania środowiskowe
- 12) trudności adaptacyjne

JAK WSPIERAĆ UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI?

- Indywidualne wsparcie
- Rozwój umiejętności społecznych i integracja społeczna
- Programy szkoleniowe
- Mentorowanie
- Edukacja zawodowa
- Programy zatrudnienia
- Samorealizacja i planowanie przyszłości
- Wspieranie edukacji kontynuowanej
- Edukacja społeczeństwa

INDYWIDUALNE WSPARCIE

- Zapewnienie dostępu do wsparcia psychologicznego i terapeutycznego, ale także możliwości indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym, aby pomóc uczniom ze specjalnymi potrzebami w radzeniu sobie z trudnościami związanymi z przejściem do kolejnego etapu edukacyjnego lub z trudnościami związanymi z zakończeniem edukacji i przejściem do dorosłości, takimi jak np.: znalezienie pracy, utrzymanie relacji społecznych i samodzielne funkcjonowanie.

ROZWÓJ KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH I INTEGRACJA SPOŁECZNA

- Trening umiejętności komunikacyjnych, w tym autoprezentacji, asertywności, rozumienia werbalnej i niewerbalnej komunikacji oraz empatii.
- Ćwiczenia praktyczne, takie jak role-playing sytuacji społecznych i pracy nad budowaniem relacji, symulacja rozmowy rekrutacyjnej i omówienie sytuacji, które występują w życiu zawodowym.
- Umożliwienie nawiązywania i utrzymywania relacji społecznych poprzez rozwijanie umiejętności rozumienia społecznych zasad, norm i zachowań.

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

PROGRAMY SZKOLENIOWE

- Tworzenie specjalnych programów szkoleniowych i kursów, które pomagają uczniom ze specjalnymi potrzebami rozwijać umiejętności społeczne, komunikacyjne, zawodowe i życiowe, takie jak: zarządzanie finansami czy zarządzanie stresem.

MENTOROWANIE:

- Umożliwienie młodym osobom z niepełnosprawnościami korzystania z programów mentorowania, w ramach których mogą otrzymywać wsparcie od osób, które mają doświadczenie w radzeniu sobie z niepełnosprawnością i życiem dorosłym.

EDUKACJA ZAWODOWA

- Pomoc w identyfikowaniu zainteresowań zawodowych i rozwoju umiejętności niezbędnych do poszukiwania i utrzymania pracy, w tym tworzenia CV, pisanie listu motywacyjnego, przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej i radzenia sobie w miejscu pracy.
- Praktyczne doświadczenie zawodowe poprzez staże, wolontariat lub praktyki zawodowe.

PROGRAMY ZATRUDNIENIA

- Wspieranie dostępu do programów zatrudnienia wspierających uczniów ze specjalnymi potrzebami, takich jak programy szkoleniowe, umożliwiające im zdobycie umiejętności zawodowych i doświadczenia zawodowego.

WSPARCIE SAMOREALIZACJI I PLANOWANIE PRZYSZŁOŚCI

- Wsparcie w rozwoju pasji, zainteresowań, hobby i talentów;
- Wsparcie w identyfikowaniu celów życiowych i planowaniu ich osiągnięcia, wzmacnianie poczucia własnej wartości;
- Warsztaty dotyczące radzenia sobie z przeszkodami, budowania pewności siebie i utrzymywania motywacji.

WSPIERANIE EDUKACJI KONTYNUOWANEJ

- Zachęcanie młodych osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi do kontynuowania edukacji po ukończeniu szkoły średniej, poprzez uczestnictwo w kursach zawodowych, szkołach specjalnych, kursach uniwersyteckich lub innych formach kształcenia dostosowanych do ich potrzeb.

EDUKACJA SPOŁECZEŃSTWA

- Niezbędna jest edukacja społeczeństwa (już od najwcześniejszych etapów edukacyjnych) na temat funkcjonowania i potrzeb osób z niepełnosprawnościami, aby promować większe zrozumienie, tolerancję i akceptację wobec różnorodności i niepełnosprawności.

ZAŁOŻENIA MODELU DORADZTWA

- Indywidualizacja podejścia i dostosowanie metod;
- Współpraca z rodzicami, nauczycielami i specjalistami;
- Uwzględnienie rynku pracy oraz perspektyw zawodowych;
- Organizowanie praktyk zawodowych w dostosowanych warunkach;
- Rozwój kompetencji miękkich i społecznych.

KLUCZOWE ELEMENTY MODELU

- Diagnoza i identyfikacja kompetencji ucznia – analiza zainteresowań, predyspozycji i możliwości;
- Edukacja i doradztwo – warsztaty, spotkania z doradcami, wizyty studyjne;
- Programy mentoringowe i coachingowe – wsparcie indywidualne i grupowe;
- Współpraca z pracodawcami – staże, praktyki, programy zatrudnienia wspomaganego;
- Monitorowanie i ewaluacja – analiza efektów doradztwa oraz dostosowywanie strategii.

ZATRUDNIENIE WSPOMAGANE

- Zatrudnienie wspomagane to forma wsparcia osób z niepełnosprawnościami lub innymi trudnościami na rynku pracy, mająca na celu ich integrację zawodową.
- Proces ten obejmuje indywidualne doradztwo, szkolenia oraz asystę w miejscu pracy, co zwiększa szanse na samodzielne funkcjonowanie zawodowe.
- Programy zatrudnienia wspomaganego często realizowane są przez organizacje pozarządowe oraz instytucje publiczne, np. PFRON w Polsce.

PRZYKŁADY ZATRUDNIENIA WSPOMAGANEGO:

- **Osoba z niepełnosprawnością intelektualną** pracująca w kawiarni – wspierana przez trenera pracy, który uczy ją obowiązków i pomaga w adaptacji.
- **Osoba z autyzmem zatrudniona** w biurze – pracuje jako archiwista dokumentów, korzystając ze wsparcia mentora, który ułatwia komunikację i organizację pracy.
- **Osoba niesłysząca w supermarkecie** – zatrudniona jako kasjer, z możliwością korzystania z tłumacza migowego online lub wsparcia kolegi-przewodnika.
- **Osoba z niepełnosprawnością ruchową w IT** – pracuje jako tester oprogramowania z dostosowanym stanowiskiem i elastycznym czasem pracy.
- **Osoba z zaburzeniami psychicznymi** w firmie sprzątającej – dzięki wsparciu psychologa i trenera pracy stopniowo dostosowuje się do obowiązków zawodowych.

DOBRE PRAKTYKI W POWIECIE OPOLSKIM

- Przykłady skutecznych inicjatyw lokalnych
- Współpraca szkół z ośrodkami wsparcia i firmami
- Projekty unijne i krajowe wspierające doradztwo zawodowe, w tym nasz projekt.

- WSPARCIE UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI W ICH PODRÓŻY KU DOROSŁOŚCI
- PRACA WARSZTATOWA – WYMIANA INFORMACJI, DOŚWIADCZEŃ I DOBRYCH PRAKTYK.
- ĆWICZENIE W ZESPOŁACH Z PODZIAŁEM NA SZEŚĆ GRUP

GRUPA 1:

- **Diagnoza i identyfikacja potencjału zawodowego ucznia**
- **Zadanie:** Analiza przypadków uczniów z różnymi niepełnosprawnościami i opracowanie indywidualnych ścieżek kariery.
- **Dobór i propozycja narzędzi:** Jakie testy kompetencji, analiza predyspozycji zawodowych, wywiady strukturyzowane.

GRUPA 6: Współpraca z pracodawcami i organizowanie praktyk zawodowych

- **Zadanie:** Stworzenie modelu współpracy między szkołami a firmami – jakie zawody są dostępne, jakie warunki trzeba spełnić?
- **Narzędzia:** Przykłady dobrych praktyk, analiza barier i rozwiązań.

GRUPA 2, 3, 4, 5:

- **Dostosowanie doradztwa zawodowego do różnych niepełnosprawności**
- **Zadanie:** Opracowanie metod wsparcia i rekomendacji zawodowych dla uczniów z: **Niepełnosprawnością intelektualną(2)**
Dysfunkcjami sensorycznymi (3)
Zaburzeniami ze spektrum autyzmu(4)
Niepełnosprawnością ruchową (5)
- **Narzędzia:** Studium przypadku, symulacje, mapy myśli.

BRANŻOWE SZKOŁY I STOPNIA SPECJALNE:

W KLUCZBORKU

- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Marii Konopnickiej, ul. Sienkiewicza 27, 46- 200 Kluczbork, te,,: 77 418 23 89.

SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO-WYCHOWAWCZY IM. MARII KONOPNICKIEJ W KLUCZBORKU

W KĘDZIERZYNIE - KOŻŁU

- Zespół Szkół Specjalnych im. Jana Brzechwy w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Ignacego Krasickiego 10, 47-206 Kędzierzyn-Koźle, tel. 77 482 35 64
- Publiczna Szkoła Podstawowa Specjalna, Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy

BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 4 SPECJALNA W PRUDNIKU:

- Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Prudniku, ul. Młyńska 1, 48-200 Prudnik, tel.: (77) 436-35-30
- Ośrodek: Przedszkole, Szkoła Podstawowa, Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy, Szkoła Branżowa I stopnia, Oddziały Rewalidacyjno - Wychowawcze

BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 SPECJALNA W GRODKOWIE

- ▶ ul. Krakowska 31, 49-200 Grodków, tel. 77 415 54 88
- ▶ Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. B. Prusa w Grodkowie: Szkoła Podstawowa, Szkoła Branżowa I stopnia, Szkoła Przysposabiająca do Pracy
- ▶ Publiczna Szkoła Przysposabiająca do Pracy przygotowuje młodzież do dorosłego życia w integracji ze społeczeństwem i podjęcia zatrudnienia na rynku pracy.

Uczniowie nabywają umiejętności praktyczne z następujących dziedzin:

- ▶ PROWADZENIE GOSPODARSTWA DOMOWEGO: obejmuje szeroki zakres prac opartych na prowadzeniu gospodarstwa domowego: prace porządkowe, prasowanie, pranie oraz sporządzanie i wydawanie posiłków;
- ▶ PRACE DEKORACYJNE I PAMIĄTKARSKIE: wytwarzanie drobnych przedmiotów dekoracyjnych i pamiątkarskich z zastosowaniem różnych: technik oraz materiałów;
- ▶ PRACE BIUROWE: nauka obsługi urządzeń biurowych: komputer, tablet, telefon, kserokopiarka, bindownica, laminarka, gilotyna oraz wykonywanie usług w tym zakresie.

BRANŻOWA SZKOŁA SPECJALNA I STOPNIA NR 1 I NR 2 W LEŚNICY

- Zespół Placówek Oświatowych
ul. Kozielska 20, 47-150 Leśnica, tel: 77 461 52 16, 77 461 52 61

Zespół Placówek Oświatowych to dwie jednostki:

- SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO-WYCHOWAWCZY przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.
- MŁODZIEŻOWY OŚRODEK WYCHOWAWCZY jest publiczną placówką resocjalizacyjno-rewalidacyjną dla dziewcząt w wieku 15-18 lat, które kierowane są z całej Polski na podstawie postanowień sądów rodzinnych.

NIEPUBLICZNA BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA DLA UCZNIÓW Z AUTYZMEM

- Zespół Niepublicznych Szkół w Kup, ul. Karola Miarki 10-12, 46-082 Kup, tel. (77) 469 56 68 ul. Miarki 10-12, 46-082 Kup, tel. 77 469 56 68
- Placówki: Przedszkole, Szkoła Podstawowa, Szkoła Branżowa I stopnia, Szkoła Przypasabiająca do Pracy, Punkt Diagnostyczno – Konsultacyjny, Warsztaty Socjoterapeutyczne.

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 4 SPECJALNA W NYSIE

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO W NYSIE

- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Nysie;
ul. Władysława Orkana 6, 48-300 Nysa, tel.: 77 433 34 39
- Na rok szkolny 2025/2026 nie ma naboru do szkoły specjalnej. Jest nabór do technikum (technik grafiki i poligrafii cyfrowej, technik mechanik, technik mechatronik, technik pojazdów samochodowych) oraz do Szkoły Branżowej I stopnia (mechanik pojazdów samochodowych, monter zabudowy i robót wykończeniowych, stolarz) i do Szkoły Branżowej II stopnia (technik pojazdów samochodowych).

BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 5 SPECJALNA W NYSIE

Wykształcimy cię zawodowo!

Zespół Szkół
Technicznych
w Nysie

- Ul. Fryderyka Szopena 4, 48-300 Nysa, tel. 77 433 21 19
- Kierunki kształcenia w Zespole Szkół Technicznych w Nysie w roku szkolnym 2025/2026:
- TECHNIKUM NR 4: **TECHNIK ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU, TECHNIK ARANŻACJI WNĘTRZ, TECHNIK USŁUG FRYZJERSKICH** (liczba miejsc – 24 w każdej klasie, punktowane przedmioty – język obcy nowożytny, informatyka);
- BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 3: **WIELOZAWODOWA (ZAWÓD WYBRANY PRZEZ UCZNIA)** (liczba miejsc – 48, punktowane przedmioty - technika / plastyka (wyższa z ocen), informatyka);
- BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 5 SPECJALNA (Szkoła dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego): ZAWÓD – **KUCHARZ** (liczba miejsc – 16) punktowane przedmioty - technika / plastyka (wyższa z ocen), informatyka).

BRANŻOWE SZKOŁY I STOPNIA NR 6 SPECJALNA DLA NIEDOSTOSOWANYCH SPOŁECZNIE W NYSIE

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. ks. Jana Twardowskiego, ul. Grodkowska 54, 48-300 Nysa, tel.: (77) 4332236
- Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 11 - dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, tzw. Zespoły Edukacyjno – Terapeutyczne SOSW;
- Szkoła Przystosowująca do Pracy - dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z więcej niż jedną niepełnosprawnością (publiczna);
- Zespoły Rewalidacyjno Wychowawcze - dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim; Filia SOSW przy Domu Pomocy Społecznej w Nysie; Grupy wychowawcze (Internat - uczeń placówki może starać się o przyjęcie do internatu wchodzącego w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego).
- Rekrutacja: Nabór uczniów do Specjalnego Ośrodka Szkolno Wychowawczego w Nysie odbywa się przez cały rok szkolny. Podstawą przyjęcia ucznia do szkoły jest orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego. Na podstawie orzeczenia rodzice składają wniosek o umożliwienie kształcenia specjalnego w Starostwie Powiatowym.

SPECJALNA BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA PRZY ZESPOLE SZKÓŁ SPECJALNYCH IM ADAMA MICIEWICZA W NAMYSŁOWIE

- ▶ ul. Stanisława Staszica 8, 46-100 Namysłów,
tel. 77 410 05 22
- ▶ Zespół Szkół Specjalnych nr 38, ul. Namysłowska 10,
03-455, Warszawa, tel./fax 22 619 72 34, 22 614 04 52
- ▶ Szkoła Przystosowująca do Pracy nr 2 kształci młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i ze sprzężeniami.
- ▶ Branżowa Szkoła I Stopnia nr 51 kształci młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim oraz osoby z zespołem Aspergera.
- ▶ Szkoła kształci w następujących zawodach: kucharz, cukiernik, piekarz, sprzedawca, fryzjer, mechanik pojazdów samochodowych.

Zespół Szkół
Specjalnych Nr 38

SZKOŁA PRZYSPOSABIAJĄCA DO PRACY W OPOLU

- Zespół Szkół Specjalnych w Opolu, ul. Książąt Opolskich 21, tel.: 77/4230440
- Szkoła Przysposabiająca do Pracy jest przeznaczona dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Nauka trwa 3 lata (z możliwością przedłużenia etapu edukacyjnego do 24 roku życia).

Zespół Szkół Specjalnych w Opolu

RYNEK PRACY DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI:

Rynek pracy dla osób z niepełnosprawnościami dynamicznie się zmienia, a coraz więcej pracodawców dostrzega korzyści płynące z zatrudniania osób o różnych możliwościach.

Kluczowe sektory, które oferują zatrudnienie, to:

- **Administracja i biurokracja** (np. praca w urzędach, archiwach, call center)
- **Handel i e-commerce** (obsługa klienta, praca w magazynie, sprzedaż internetowa)
- **IT i nowe technologie** (programowanie, testowanie oprogramowania, obsługa systemów)
- **Usługi i gastronomia** (prace pomocnicze w kuchni, obsługa sali, sprząatanie)
- **Przemysł lekki i rzemiosło** (produkcja rękodzieła, prace montażowe, krawiectwo)

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z niepełnosprawnością ruchową

- Praca biurowa i administracyjna
 - 📌 Specjalista ds. administracji – obsługa dokumentów, kontakt z klientami, organizacja pracy biura;
 - 📌 Recepcjonista – przyjmowanie gości, odbieranie telefonów, obsługa kalendarza spotkań;
 - 📌 Archiwista – digitalizacja dokumentów, organizowanie akt i baz danych.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z niepełnosprawnością ruchową

- Praca w IT i nowych technologiach
 Programista – tworzenie aplikacji i stron internetowych;
- Tester oprogramowania – sprawdzanie działania aplikacji i raportowanie błędów;
- Grafik komputerowy – projektowanie materiałów reklamowych, obróbka zdjęć;
- Specjalista ds. marketingu internetowego – obsługa mediów społecznościowych, SEO, e-commerce.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z niepełnosprawnością ruchową

- Praca w edukacji i doradztwie
 - Nauczyciel online – prowadzenie kursów językowych, korepetycji, szkoleń;
 - Doradca zawodowy – pomoc osobom z niepełnosprawnością w znalezieniu pracy;
 - Redaktor, korektor tekstów – praca w wydawnictwach, portalach internetowych.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z niepełnosprawnością ruchową

- Praca w księgowości i finansach

Księgowy – rozliczanie faktur, prowadzenie dokumentacji finansowej;

Analitik finansowy – analiza danych i trendów rynkowych.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z niepełnosprawnością ruchową

- Praca w e-commerce i obsłudze klienta

Specjalista ds. obsługi klienta
– kontakt z klientami przez e-mail,
czat lub telefon;

Sprzedawca internetowy
– prowadzenie sklepu online,
obsługa zamówień;

Copywriter – pisanie opisów
produktów, treści reklamowych.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z niepełnosprawnością ruchową

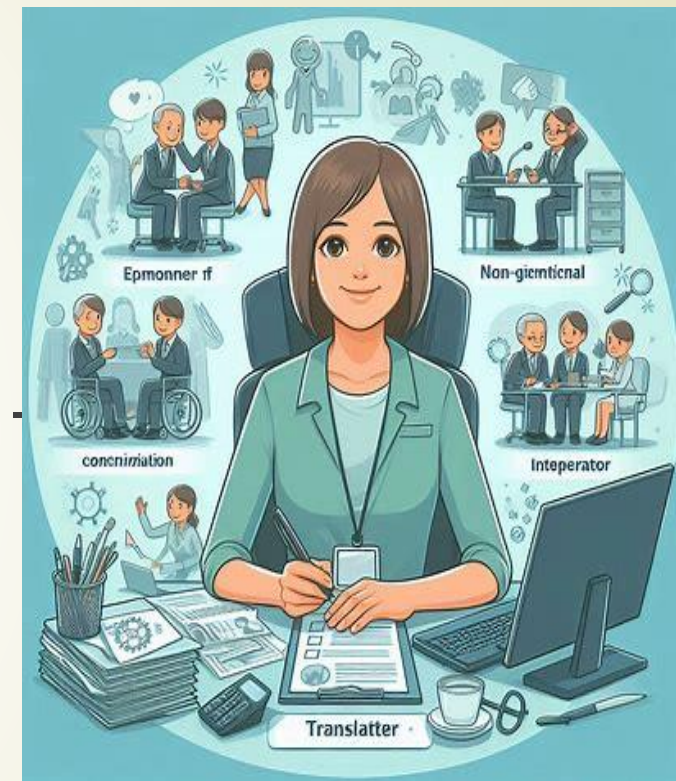
- Praca zdalna i kreatywna
 - 🎨 Ilustrator, artysta cyfrowy – projektowanie grafik, ilustracji;
 - 🎥 Montażysta wideo
 - edycja materiałów filmowych;
 - 🎙️ Lektor, podcaster – nagrywanie audiobooków, podcastów, reklam.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z niepełnosprawnością ruchową

- Praca w sektorze publicznym i NGO
 - 🤝 Pracownik organizacji pozarządowej - działania społeczne, organizacja eventów, koordynacja projektów;
 - 🤝 Tłumacz – tłumaczenia pisemne i ustne (np. online).
- Dzięki technologiom asystującym i dostosowanym miejscom pracy osoby z niepełnosprawnością ruchową mogą odnaleźć się w wielu zawodach.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z niepełnosprawnością intelektualną

- Prace pomocnicze w gastronomii (pomoc kuchenna – np. obieranie warzyw, mycie naczyń, układanie produktów, obsługa stołówki – np. wydawanie posiłków, sprzątanie stolików).
- Prace porządkowe i gospodarcze (sprzątacze – np. czyszczenie pomieszczeń biurowych, hoteli, szkół, pracownik gospodarczy – np. pomoc w pielęgnacji zieleni, dbanie o otoczenie budynków. ;
- Prace manualne (pakowanie, montaż prostych elementów)

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z niepełnosprawnością intelektualną

- Prace w handlu (pomoc w sklepie, np. wykładanie towaru na półki, pakowanie zakupów);
- Prace w administracji i biurze (archiwista – np. układanie dokumentów, porządkowanie akt, pracownik pomocniczy w urzędzie – np. roznoszenie korespondencji, obsługa prostych urzędzeń biurowych).

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z niepełnosprawnością intelektualną

- Prace w hotelarstwie i usługach (pomocnik pokojówki – np. układanie pościeli, sprzątanie pokoi, obsługa pralni – np. sortowanie ubrań, składanie ręczników);
- Prace w rolnictwie i ogrodnictwie (pracownik szkółki roślin – np. podlewanie kwiatów, przesadzanie roślin, pomoc w gospodarstwie rolnym – np. zbieranie owoców i warzyw);
- Prace w zakładach pracy chronionej (produkcja prostych elementów, składanie części, pakowanie produktów).

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu

- Osoby ze spektrum autyzmu mają unikalne zdolności, takie jak dbałość o szczegóły, precyzja, konsekwencja oraz umiejętność pracy w ciszy i skupieniu.
- Kluczowe jest dostosowanie środowiska pracy do ich potrzeb – np. ograniczenie bodźców, jasne instrukcje oraz przewidywalność zadań.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu

- Praca w IT i analizie danych
 - Programista – pisanie kodu, testowanie oprogramowania, praca w uporządkowanym środowisku;
 - Tester oprogramowania – wyszukiwanie błędów w aplikacjach, analiza jakości kodu;
 - Analityk danych – przetwarzanie i interpretowanie dużych zbiorów danych;
 - Administrator systemów – zarządzanie serwerami, dbałość o bezpieczeństwo IT.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu

- Prace manualne i techniczne
 - Laborant – praca w laboratorium przy analizach i eksperymentach;
 - Specjalista ds. kontroli jakości – sprawdzanie poprawności produktów (np. w branży farmaceutycznej, motoryzacyjnej);
 - Rzemieślnik – prace wymagające precyzji, np. jubiler, zegarmistrz, stolarz.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu

- Prace manualne i techniczne
 - Laborant – praca w laboratorium przy analizach i eksperymentach;
 - Specjalista ds. kontroli jakości – sprawdzanie poprawności produktów (np. w branży farmaceutycznej, motoryzacyjnej);
 - Rzemieślnik – prace wymagające precyzji, np. jubiler, zegarmistrz, stolarz.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu

- Praca biurowa i administracyjna
 - 📁 Archiwista – segregowanie dokumentów, praca z bazami danych;
 - 📁 Specjalista ds. wprowadzania danych – przepisywanie informacji do systemów komputerowych;
 - 📁 Księgowy – analizowanie faktur, prowadzenie dokumentacji finansowej.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu

- Praca w nauce i edukacji
 - Bibliotekarz – katalogowanie książek, zarządzanie zasobami biblioteki;
 - Redaktor, korektor – sprawdzanie tekstów pod kątem błędów językowych;
 - Badacz, analityk naukowy – prowadzenie badań, analizowanie wyników.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu

- Praca w handlu i e-commerce
 - Pracownik magazynowy
 - układanie i pakowanie towarów w przewidywalnym systemie;
 - Sprzedawca internetowy
 - obsługa zamówień online, praca w e-commerce;
 - Copywriter – pisanie opisów produktów, artykułów.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu

- Prace artystyczne i kreatywne
 - Grafik komputerowy – tworzenie ilustracji, animacji, projektowanie stron;
 - Ilustrator – rysowanie książek, komiksów, tworzenie wizualizacji;
 - Kompozytor, muzyk – komponowanie muzyki, granie na instrumentach, montaż dźwięku.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu

- Prace w spokojnym środowisku
 - 🌿 Ogrodnik – pielęgnacja roślin, praca na świeżym powietrzu;
 - 🌿 Zoolog, pracownik schroniska – opieka nad zwierzętami, praca w stajni, zoo;
 - 🌿 Entomolog, botanik – badanie roślin, owadów, praca w terenie.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu

- Osoby ze spektrum autyzmu najlepiej odnajdują się w zawodach, które:
 - ✓ Mają jasne zasady i procedury;
 - ✓ Oferują minimalną interakcję społeczną, jeśli jest to preferowane;
 - ✓ Dają możliwość pracy w ciszy i skupieniu;
 - ✓ Są powtarzalne i przewidywalne.
- Dostosowane miejsce pracy pozwala osobom w spektrum autyzmu na pełne wykorzystanie ich talentów.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Osoby z dysfunkcjami sensorycznymi (niedosłuch, niedowidzenie)

- Osoby z dysfunkcjami sensorycznymi (niedosłuch, niedowidzenie) mogą wykonywać wiele zawodów, jeśli stanowisko pracy jest odpowiednio dostosowane. Ważne są technologie wspomagające, takie jak czytniki ekranu, klawiatury brajlowskie, aparaty słuchowe, systemy FM oraz ergonomiczne stanowiska pracy.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Praca dla osób niedowidzących lub słabowidzących:

Osoby z problemami ze wzrokiem mogą pracować w zawodach, w których kluczowa jest pamięć, słuch, komunikacja i analiza.

📌 Praca w administracji i biurze, doradca zawodowy, psycholog – praca oparta na rozmowie i analizie, specjalista ds. HR – rekrutacja, telefoniczny kontakt z pracownikami;

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Praca dla osób niedowidzących lub słabowidzących:

 Praca w edukacji i nauce: nauczyciel języków obcych – prowadzenie lekcji, korepetycji, wykładowca akademicki – przekazywanie wiedzy słuchowo;

 Praca w prawie i doradztwie: prawnik, mediator – analizowanie dokumentów za pomocą czytników ekranu, tłumacz (języki obce, brajlowski) – praca z tekstami, tłumaczenia słuchowe.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Praca dla osób niedowidzących lub słabowidzących:

- 📌 Praca w telekomunikacji i mediach: dziennikarz radiowy, lektor – praca głosem, tworzenie podcastów, specjalista ds. dostępności cyfrowej – testowanie stron internetowych pod kątem ułatwień dla osób niewidomych;
- 📌 Praca w organizacjach społecznych: rzecznik praw osób niepełnosprawnych – pomoc w dostępności usług, koordynator projektów społecznych – zarządzanie zespołami i wydarzeniami.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Praca dla osób niesłyszających lub słabo słyszających:

Osoby niedosłyszające często dobrze radzą sobie w zawodach niewymagających intensywnej komunikacji werbalnej.

Praca w IT i technologii,
np. programista;

Tester oprogramowania praca
przy kodowaniu, analizie błędów;

Administrator systemów IT –
zarządzanie serwerami, dbałość
o bezpieczeństwo danych.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

**Praca dla osób niesłyszących
lub słabosłyszących:**

Praca manualna i techniczna:
grafik komputerowy
– projektowanie stron,
obróbka zdjęć;

Jubiler, zegarmistrz, stolarz – precyzyjna praca ręczna.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Praca dla osób niesłyszących lub słabosłyszących:

- 📌 Praca biurowa i administracyjna:
 - analityk danych – przetwarzanie informacji w arkuszach i bazach danych;
 - księgowy – prowadzenie finansów, obsługa faktur.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Praca dla osób niesłyszących lub słabosłyszących:

Praca w handlu i e-commerce:
specjalista ds. obsługi klienta
(czat, e-mail) – pomoc online,
bez potrzeby rozmów telefonicznych;

Copywriter, redaktor – tworzenie treści
do internetu, reklam;

Praca w sztuce i mediach: fotograf, grafik,
ilustrator – praca twórcza niewymagająca
intensywnej komunikacji werbalnej;

Montażysta wideo – edycja filmów, tworzenie animacji.

ZAWODY DOSTOSOWANE DO RÓŻNYCH TYPÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Praca dla osób niesłyszących lub słabosłyszących:

Praca w usługach:

 Laborant – analiza próbek
w laboratorium;

mechanik, elektryk – praca
w środowisku technicznym;

Dostosowanie stanowiska: tłumacz migowy, napisy
na spotkaniach, wideorozmowy z transkrypcją.

PERSPEKTYWY ZAWODOWE

- **Praca zdalna** – rozwój sektora online otwiera nowe możliwości dla osób z ograniczoną mobilnością;
- **Zatrudnienie wspomagane** – programy wsparcia pozwalają na dostosowanie stanowisk pracy.
- **Inicjatywy społeczne i startupy** – wiele organizacji wspiera zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami poprzez tworzenie specjalnych programów.
- **Szkolenia i kursy zawodowe** – coraz więcej programów umożliwia zdobycie nowych kwalifikacji, np. w IT czy marketingu internetowym.

- Wspieranie młodych osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wkraczających w dorosłe życie jest kluczowe dla ich sukcesu i integracji społecznej.
- Wymaga to holistycznego podejścia, które uwzględnia ich indywidualne potrzeby, możliwości, umiejętności i cele życiowe.
- Dostęp do wsparcia społecznego, edukacji i pracy może znacząco poprawić jakość życia tych osób i umożliwić im pełniejsze uczestnictwo w społeczeństwie.
- Istnieje wiele działań i programów, które mogą pomóc w tym procesie, a naszym zadaniem jest wskazanie im drogi, by wiedzieli, jak i gdzie mogą z nich korzystać.

Dziękuję
za uwagę 😊

Beata Gędźba – Kaczmarek
psycholog, doradca zawodowy,
ekspert ds. edukacji

tel. 604703892;

e-mail: beatagedzba-kaczmarek@outlook.com

